

[Kjeld Olesen.]

i et regulært udvalgsarbejde. Disse forslag skulle vel så komme fra den kommission, som regeringen har bebudet. Det er rigtigt, som det fremgår af flertallets betænkning, at denne kommission skal beskæftige sig med flere af de områder, som socialdemokratiet har været inde på, og mere til; men der er ikke tale om nogen vurdering, som foreslået af os. Der er tale om en egentlig analyse, og her har vi som sagt ministerens ord for, at blot den mindre analyse, som vi oprindeligt foreslog, vil tage mindst 2 år.

Man skal have en ganske god kikkert for at øjne nogen reform overhovedet i denne regerings tid, ikke mindst på baggrund af de senere dages begivenheder. Der har jo for ganske få dage siden været radikalt landsmøde. Det interessante fra dette møde er vel ikke, at radikale ledere efter regeringspressens udsagn skulle have benyttet stokke-metoden. Mere interessant er nok de vedtagelser, der vist har med vor debat at gøre — eller rettere: som har med vort forhold til NATO at gøre. Jeg kan forstå, at der på landsmødet var flertal for at sige, at yderligere udbygning af NATO-anlæg på dansk grund må afvises, at NATO-øvelser samt NATO-depoter og NATO-havne i Danmark gradvis må afvikles, og endelig at raketter, der er beregnet til atomvåben, må returneres. Dette er altså nu erklærede programpunkter for det parti, der har statsministerposten.

Jeg kunne godt tænke mig at stille forsvarsministeren nogle spørgsmål i den forbindelse, og hvis ikke ministeren kan svare her, vil vi forhåbentlig få lejlighed til at drøfte det i et udvalgs-møde mellem anden og tredje behandling. Jeg kunne lide at spørge, hvilke konsekvenser det vil få, hvis disse krav skal opfyldes. Hvis vi skal returnere vore raketter, der jo er de mest defensive våben, vi har, hvilken form for anti-luftskytts skal vi så have? Hvad betyder afvisning af NATO-øvelser og NATO-depoter for det integrerede militære samarbejde? Hvad betyder det for den nuværende ordning, hvor chefen for de operative styrker samtidig er chef for fælleskommandoen?

Jeg har set, at den forsvarspolitiske ordfører for det radikale venstre har udtalt, at disse krav ikke kan behandles, før der foreligger resultat af den sikkerhedspolitiske undersøgelse, der er i gang, og derfor vil jeg

gerne spørge hr. Bilgrav-Nielsen, hvad det er, som skal få den radikale folketingsgruppe til at sidde vedtagelsen overhørig. Er det ikke sådan, at uanset resultatet af Seidenfaden-udvalgets arbejde er vedtagelsen officiel radikal politik? Eller er det sådan, at det, det radikale landsmøde enes om, at det, det vedtager, kun er henstillinger, som den radikale folketingsgruppe i virkeligheden kan blæse en lang march? Dette kan måske opfattes som utidig indblanding i et partis indre anliggender, men dels har det at gøre med det, vi diskuterer her, dels er det ikke ligegyldigt, at der er tale om statsministerens parti.

Endelig vil jeg gerne gentage noget af det centrale, vi sagde under første behandling: et forlig må nu engang bygge på tillid. Ved regeringens handling efter valget brød man for første gang siden 1960 denne tillid, og det må være regeringspartierne opgave at genoprette den. Forsøg herpå har vi ikke set under udvalgsbehandlingen, tværtimod. Jeg skal ikke blande mig i, hvordan forholdet er mellem forsvarsministeren og regeringspartierne repræsentanter i udvalget; men det er ufatteligt, at udvalgsmedlemmerne stiltiende har accepteret det, hver gang forsvarsministeren metodisk og maskinagtigt har afvist os, næsten før vi kom med vore forslag, og så var det lige meget, hvor langt vi under arbejdet strakte hånden frem.

Jeg har mødt en del mennesker, der er temmelig urolige på forsvarrets vegne. Jeg kan ikke fortænke dem heri. Jeg har endvidere i regeringspressen set adskillige bemærkninger om, at socialdemokratiet i opposition skubber ethvert sagligt hensyn til side og end ikke går af vejen for at gøre forsvaret til politisk katebald, som det hedder. Lad mig derfor slå fast: socialdemokratiet kender udmærket sit ansvar, men vi ønsker ikke at blive benyttet i et eller andet taktisk spil, der skal søge at eliminere uenigheder i regeringspartierne. Når de 3 regeringspartier har påtaget sig regeringsmagten, kan det ikke være socialdemokratiets rolle at være brobygger imellem hr. Erik Kraghs synspunkter og opfattelsen, som den i dag kendes i det radikale venstre. I vort første forslag, der blev afvist, sagde vi: socialdemokratiet ønsker positivt at bidrage til løsningen af den forsvarsmæssige opgave, som Danmark må stille sig i overensstemmelse